

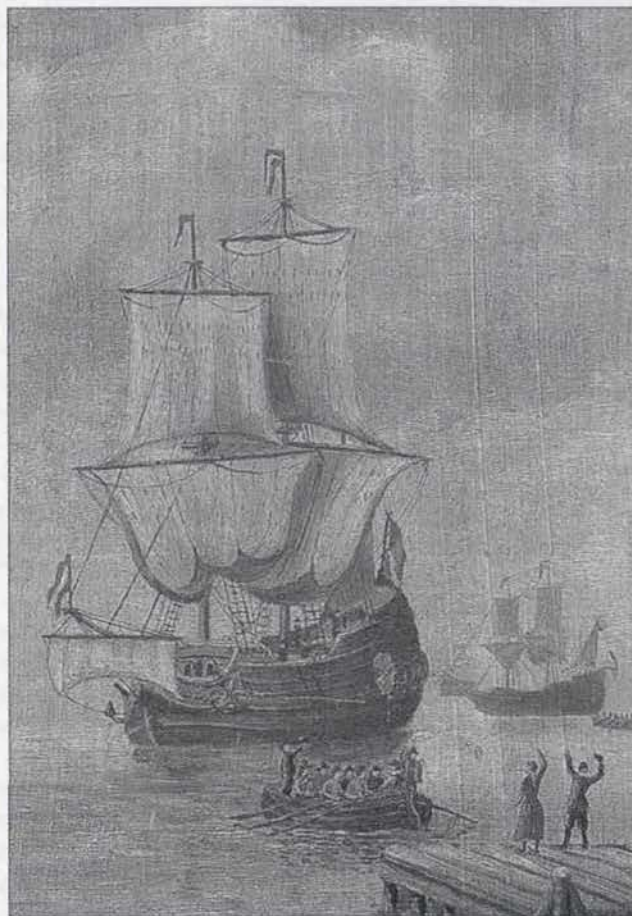
Musea rondom de Zuiderzee

Het Rijper Museum 'In 't Houten Huis'

In het centrum van De Rijp, vlakbij het in 1630 door Jan Adriaansz Leeghwater gebouwde raadhuis, bevindt zich het museum 'In 't Houten Huis'. Het is gevestigd in een uit de tweede helft van de 17de eeuw daterend woonpakhuis. Hier wordt niet alleen de geschiedenis van De Rijp belicht, maar die van het gehele Schermereiland. Ingeklemd tussen de nog niet ingepolderde Schermer, Beemster en Starnmeer was dit tot kort na 1600 nog een echt eiland met daarop de dorpen De Rijp, Graft, Oost-Graftdijk en West-Graftdijk.

'In 't Houten Huis' is een klein museum met een gevarieerde collectie. In het uit drie verdiepingen bestaande pand wordt onder meer aandacht besteed aan de ontwikkeling van het landschap, de middelen van bestaan en de talrijke bodemvondsten. Al bij het binnenkomen kan de bezoeker door de kelderramen een blik werpen op een fraaie collectie gebruiks aardewerk.

Een belangrijke plaats is ingeruimd voor het maritieme verleden. Vooral De Rijp, maar toch ook - hoewel in mindere mate - de andere dorpen, kwamen in de 16de en de 17de eeuw tot bloei door haringvisserij en walvisvaart. Omstreeks 1540 voeren de eerste Rijper haringbuizen uit. De uitbreiding van de haringvloot leidde in de eerste helft van de 17de eeuw tot de aanleg van twee havens. De grootte van de vloot omstreeks 1650 wordt op zo'n tachtig buizen geschat. Het verval begon aan het eind van de 17de eeuw, vooral als gevolg van de talrijke oorlogen, en zette zich in de 18de en 19de eeuw voort. In 1888 vertrok de laatste haringlogger uit de Rijp. De walvisvaart was vooral in de 18de eeuw van belang. Toen telde De Rijp circa twintig walvisreders. Behalve de vaste opstelling heeft het museum op de zolderverdieping tweemaal per jaar een wisselexpositie. In 1997 kwamen de Westgraftdijker Scheepswerf Van der Beldt (oorspron-

Het uitzwaaien van de walvisvaarders, schildering op 18de-eeuwse kast door Willem Spaarman (ca. 1800)

kelijk uit Enkhuizen) en de Rijper schilders Willem en Arie Spaarman in beeld. De laatsten waren van beroep huis-, rijtuig- en decoratieschilder, maar waren ook artistiek actief en maakten verdienstelijke historisch-topografische schilderijen. Momenteel herbergt de zolder de expositie 'Ge-

bruikt Aardewerk'. In de periode 1965-1985 deden de families Commandeur en Meijer opgravingen in het Noordeinde van Graft. Een grote verscheidenheid aan keramische producten, voornamelijk uit de 17de eeuw, was het resultaat.

Het museum heeft slechts één betaalde kracht en draait verder op een actieve

groep vrijwilligers en een beperkt exploitatiebudget. Sinds enkele jaren kent het museum ook een Vriendenstichting die waar mogelijk financiële ondersteuning verleent bij de aankoop van voorwerpen en die tweemaal per jaar het Museum Bulletin uitgeeft.

De laatste jaren is het bezoekersaantal fors gestegen: van 3400 naar bijna 5500. Deze stijging in combinatie met ruimtegebrek noodzaakt het museum naar andere huisvesting uit te kijken. Het oog is gevallen op het oude Groene Kruisgebouw aan de Tuingracht, toevallig net het pand waar de museumactiviteiten in 1937 zijn gestart. Een groot voordeel van deze locatie is dat de tuin grenst aan de oude buishaven. Daar zou goed een replica van een haringbuis kunnen worden gebouwd. De verwachting is dat de gemeenteraad van Graft-de Rijp aan het eind van dit jaar een uitspraak over een eventuele aankoop zal doen.

Piet Boon